

Μαρίνα Κοτσίλα, Νοσηλεύτρια ΤΕ
Νοσοκομείο Ειδικών Παθήσεων Θεσσαλονίκης
e-mail: marinakotsila@hotmail.com

Η ΡΑΧΟΚΟΚΑΛΙΑ ΤΟΥ Ε. Σ. Υ. ΝΟΣΕΙ

«Οι νοσηλευτές αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του Ε. Σ. Υ.».

Αυτή είναι η φράση που καρφώθηκε στο μυαλό μου από τα πρώτα χρόνια που ήρθα σ' επαφή με τον κόσμο του Ε. Σ. Υ. Και αυτό έγινε πολύ νωρίς, μια και στην πατρική μου οικογένεια υπήρχαν από τα παιδικά μου χρόνια στενοί δεσμοί με τον νοσηλευτικό κόσμο.

Αρχικά άκουγα αυτή τη ρήση χωρίς να την καταλαβαίνω. Αργότερα όμως, όταν η ίδια άρχισα να σπουδάζω στο Τ. Ε. Ι. νοσηλευτικής, ένιωθα πολύ περήφανη, διότι πίστευα πως αυτή η φράση αποδίκνυε την αναγνώριση της προφοράς και του έργου των νοσηλευτών. Προσπάθησα με όλες μου τις δυνάμεις να σταθώ αντάξια αυτού του υπέροχου τίτλου που είχα να σηκώσω στις πλάτες μου.

Γρήγορα αντιλήφθηκα ότι ο τίτλος «ραχοκοκαλιά του Ε. Σ. Υ.» αποτελούσε απλώς ένα ευφημισμό, όπως π. χ. «Εύξεινος Πόντος».

Ναι, η φράση αυτή σημαίνει ότι Ε. Σ. Υ. χωρίς νοσηλευτές είναι αδύνατο να λειτουργήσει. Οι νοσηλευτές είναι αυτοί που θέτουν και διατηρούν σε λειτουργία τα νοσηλευτικά τμήματα. Είναι αυτοί που συνδέουν τον ασθενή με τον ιατρό, καθώς και άλλες υπηρεσίες του νοσοκομείου. Αυτοί που ως «άγρυπνο μάτι» βρίσκονται πάντα δίπλα στον ασθενή, για να τον περιθάλψουν. Αυτοί που αντιλαμβάνονται κάθε αλλαγή στην ανάσα, κάθε ήχο, κάθε φωνή, κάθε οδηγία για να ενεργήσουν εγκαίρως. Αυτοί που με οξυδέρκεια και ευθύνη εκτελούν ιατρικές οδηγίες, δίνοντας προσοχή στην ασφάλεια του ασθενή. Αυτοί που σηκώνουν στους ώμους τους όλο το βάρος της λειτουργίας των νοσηλευτικών τμημάτων. Όπως ακριβώς ο σκελετός στο σώμα μας- η ραχοκοκαλιά- σηκώνει το βάρος του και του δίνει μορφή.

Όμως όταν ο σκελετός μας παρουσιάσει ένα πρόβλημα (κάταγμα, οσφυαλγία κ.λ.π.) σπεύδουμε να τον γιατρέψουμε. Έχουμε μάλιστα ανακαλύψει και μεθόδους για να μειώσουμε το βάρος που σηκώνει, και ευχαριστούμε το Δημιουργό που μας έπλασε με τον τρόπο αυτό και δεν αποτελούμε μία άμορφη μάζα που σέρνεται στο χώμα. Μπορείτε να

φανταστείτε πώς θα ήμασταν χωρίς κόκαλα; Φανταστείτε τώρα πώς θα λειτουργούσε ο χώρος της Υγείας χωρίς νοσηλευτές!

Παρόλο λοιπόν που είναι κοινώς αποδεκτό πως η παρουσία των νοσηλευτών είναι ζωτική, η καθημερινότητα είναι πολύ βλοσυρή και τα τηλεοπτικά εγκώμια δεν αρκούν για να αντισταθμίσουν την καθημερινή απαξίωση, που βιώνουν οι συναδέλφοι νοσηλευτές.

Οι εξοντωτικές βάρδιες, ο μεγάλος φόρτος εργασίας λόγω της έλλειψης προσωπικού και οι καθημερινές ενδο-υπηρεσιακές εντάσεις, προκαλούν γρήγορα σωματική και ψυχική κόπωση. Η κόπωση, με τη σειρά της, οδηγεί στην έλλειψη ενδιαφέροντος και στην συναισθηματική ισοπέδωση, με αποτέλεσμα ο πρωταγωνιστής της υγείας να μετατραπεί σε κομπάρσο, γευόμενος την απαξίωση του κοινού, γεγονός που πλήγωσε γρήγορα την περηφάνια μου, αλλά και των συναδέλφων μου.

Ποιοι παράγοντες οδήγησαν στον μαρασμό της νοσηλευτικής;

Πολλοί και ποικίλοι!

Από τη μια μεριά το ιατροκεντρικό σύστημα υγείας, που ανάγει τους ιατρούς «σε αυτοκράτορες της υγείας» και τους δίνει το προνόμιο των αποφάσεων σε κάθε λειτουργικό επίπεδο. Επειδή δε τα καθήκοντα του νοσηλευτή τα ασκούσαν για πολλά χρόνια εθελοντές με πρακτική μόνο δεξιοτεχνία, το επάγγελμα ταυτίστηκε με την «ευγενική προσφορά» και οι εργαζόμενοι θεωρήθηκαν άτομα με μειωμένη επιστημονική γνώση. Βέβαια υπήρχε πάντα η έκφραση «βοηθός γιατρού ή μισός γιατρός» για να χαϊδεύει τα αυτιά των νοσηλευτών, αλλά στην ουσία τους χαντάκωνε όλο και περισσότερο στην αμάθεια και στην έλλειψη πρωτοβουλίας.

Από την άλλη μεριά τα ατομικά συμφέροντα των λίγων νοσηλευτών, που είχαν επιστημονική κατάρτιση, υπαγόρευαν την ανάγκη καθήλωσης των πολλών, για να μπορούν να επιπλέουν οι λίγοι, οι εκλεκτοί, που είχαν τη δυνατότητα να πάρουν τα ηνία στα χέρια τους. Έτσι οι συμβουλάτορες της νοσηλευτικής φρόντισαν να εξασφαλίσουν το μέλλον τους, συναινώντας στη διάσπαση της νοσηλευτικής με τη δημιουργία μιας νέας σχολής στην οποία βέβαια φρόντισαν να καταλάβουν τις θέσεις διδασκόντων.

Η ιστορία έχει διδάξει το «διέρρεε και βασίλευε». Έτσι ακριβώς συνέβη και στον νοσηλευτικό κόσμο. Αντί ο στόχος όλων να είναι η δημιουργία μιας ενιαίας νοσηλευτικής, οι συμβουλάτορες φρόντισαν να υπάρχουν εργαζόμενοι διαφορετικής εκπαιδευτικής προέλευσης και βαθμίδας, ώστε να σιγουρευτούν ότι οι πολλοί δεν θα σηκώσουν κεφάλι. Και βέβαια ούτε λόγος για τη δημιουργία επαγγελματικού συλλόγου, παρόλο που ο αντίστοιχος σύλλογος των συναδέλφων μαιών είχε ήδη δημιουργηθεί πριν το 1980. Γιατί άραγε;

Μήπως γιατί η οργάνωση της νοσηλευτικής έβλαπτε τα συμφέροντα κάποιων ;

Μήπως γιατί το ιατροκεντρικό σύστημα φοβόταν ότι θα χάσει την εξουσία;

Μήπως γιατί μια ενιαία νοσηλευτική δεν θα επέτρεπε σε κάποιους άρπαγες να αναρριχηθούν;

Η μήπως ήταν απλά φόβος για την εξέλιξη και το νεοσυγχρονισμό της νοσηλευτικής φροντίδας;

Δεν είναι τελικά ξεκάθαρο αν η μοίρα της νοσηλευτικής κρίθηκε από τις αναχρονιστικές ιδέες των πρώτων νοσοκόμων, που αρνούσαν να τη δεχτούν ως επάγγελμα και όχι σαν λειτούργημα, ή αν κρίθηκε από τα συμφέροντα των «αρπαχτικών». Πάντως, το σίγουρο είναι, ότι οι δεύτεροι εκμεταλλεύτηκαν την άγνοια των πρώτων.

Με βάση αυτή τη λογική, οι «συμβουλάτορες» – «καθηγητές» κατέγραψαν τα επαγγελματικά δικαιώματα των νοσηλευτών, τα οποία τους καταδίκασαν σε καθήλωση, αφού είναι τελείως ασαφή και τους περιγράφουν σαν τον ακούραστο αρωγό για όλες τις ανάγκες, τον υπηρέτη του ασθενή, τον κομπάρσο του υγειονομικού χώρου.

Αντιθέτως τα επαγγελματικά δικαιώματα των μαιών τους δίνουν σαφές πλαίσιο αρμοδιοτήτων, ανεξαρτησία και δυνατότητα δραστηριοποίησης. Μήπως όλα αυτά τα επιτεύγματα οφείλονται στην ύπαρξη επαγγελματικού συλλόγου από πολύ νωρίς; Έτσι ένα επάγγελμα που στην βάση του αποτελεί εξειδίκευση της νοσηλευτικής, έχει καταξιωθεί τόσο επαγγελματικά, όσο και κοινωνικά. Σε αντίθεση, οι νοσηλευτές που διαθέτουν πολύπλευρη και πολυδιάστατη γνώση παραμένουν καθηλωμένοι!

Μόλις λίγα χρόνια πριν δημιουργήθηκε επιτέλους ο επαγγελματικός μας σύλλογος, που αποτελούσε πάγιο αίτημα για πάνω από 30 χρόνια. Αμέσως ξέσπασε μια καταιγίδα αντιδράσεων, που προσπαθεί να τον διαλύσει.

Υπάρχουν τόσα διαχρονικά προβλήματα που απαιτούν λύση, αλλά η Ε.Ν.Ε αναγκάζεται να καταναλώνει χρόνο για να αντισταθεί σε ένα πόλεμο άνευ προηγουμένου και σε χτυπήματα από όλες τις μεριές. Οι συμβουλάτορες έχασαν ξαφνικά τα ηνία και αγωνίζονται με κάθε τρόπο να αποδείξουν την αξία που δεν απέδειξαν τα προηγούμενα χρόνια, αλλά και την υπεροχή τους στα κέντρα αποφάσεων, αφού η ύπαρξη τους είναι καλά εδραιωμένη στην συνείδηση των εργαζομένων.

Σύλλογοι και σωματεία θέτουν συνεχώς εμπόδια, ώστε να μη παραχθεί και σε καμία περίπτωση να μη φανεί το έργο της Ε. Ν. Ε. Σκοπός τους είναι η καθήλωσή της και εάν είναι εφικτό και η διάλυσή της.

Ο μέσος νοσηλευτής, μουνδιασμένος, δέχεται μια πληθώρα από αντιφατικά μηνύματα, που τον προκαλούν να αντιδράσει κατά του συλλόγου του!!!! Και το

αποκορύφωμα όλων είναι μια αθρόα παράφραση των νόμων που διέπουν το νοσηλευτικό επάγγελμα, για να καταλήξουν κάποιοι εργατοπατέρες στο συμπέρασμα που τους βόλευε, εκμεταλλευόμενοι για μια ακόμη φορά αυτούς που δε γνωρίζουν όλα τα γεγονότα, δημιουργώντας μια αναστάτωση και ένα θολό τοπίο.

Το ερώτημα όμως παραμένει. Ποιους τελικά εξυπηρετεί η καθήλωση του νοσηλευτικού κλάδου;

Συνάδελφοι: Αν δεν ενεργοποιηθούμε, αν δεν ασχοληθούμε, επιτέλους, σοβαρά με την προοπτική του επαγγέλματός μας, πώς θα τους ανακαλύψουμε;

Αν δε σταματήσουμε να κλεινόμαστε στον εαυτό μας, πως θα αναπτυχθούμε;

Αν δεν ανεξαρτητοποιηθούμε, πώς θα καταξιωθούμε;

Το μέλλον μας, για να είναι ευοίωνο, απαιτεί ενότητα και στήριξη της Ε. Ν. Ε. και είναι ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ.